

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

20 YANVAR ÜMUMXALQ HÜZN GÜNÜDÜR

AZƏRBAYCAN

№ 12 (9757) 19 yanvar 2025-ci il BAZAR

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

Tariximizin hüzn və şanlı səhifəsi

Ordu hissələri şəhərə girməmişdən əvvəl növbəti bir toxibat töredildi. Yanvarın 19-dan 20-na keçən gecə Azərbaycan televiziyasının enerji bülküsündən təqdim olunan programda əməkdaşları tərəfindən partladıldı. Bu addımı atmaqla sovet rəhbərliyi əsasən iki möqsəd güdürdü. Birincisi, sovet ordusunun Bakıda və respublikanın digər rayonlarında törediyi vəhşiliklərdən əhali xəbor tutma bilimsin. İkincisi, televiziya işləyecəyi töredirdi bütün əhaliyə birbaşa müraciət ola bilər, xalq sovet hakimiyyətinə qarşı usyanə qalxa bilərdi.

M.Qorbaçov yanvarın 19-da Bakıda fəvqələdən vəziyyət elan ediləsinə dair dekret imzaladı. Əsasən Rostov, Krasnodar və Stavropoldan götərilmiş, ehtiyat əsgər və zabitlərdən komplektləşdirilmiş ordu hissələrinin yanvarın 19-undan 20-na keçən gecə Bakıda dinc əhaliyə qarşı silah işlətmək emrinə verdi. Əsgər və zabitlər arasında ermənilər də var idi.

Sovet ordu Bakıda və Azərbaycannı digər ərazilərdən dinc, əli silahsız əhaliyə qarşı görünüməsi vəhşiliklər töredidi. Həlak olanların arasında usaqlar, qadınlar, qocalar, hətta təcili yardım işçiləri də var idi. Bu, mülli ki insanlara qarşı töredilmiş cinayət hadisəsi və vəhşilik idi. Dinc əhali arasında kütlövə həbslər aparıldı. Onların bir qismi SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərindən hebsxanalara göndərildi. Bundan əlavə, vətəndaşların mülkiyyətinə ziyan doydi, evləri, maşınları gülləbərəndi. Dövlət omlaklı ziyan gördü.

20 Yanvar hadisəsi Azərbaycanda hakimiyyət dəyişikliyinə götürüb çıxardı. Əbdürrohman Vəzirov Moskvaya qaçı. Azərbaycan Xalq Cobənnənin liderləri də qəribən gizləndilər. Xalq başıq qaldı. Bi-hərəkət Azərbaycan xalqının tarixinin utancıverici səhifəsidir. Bir neçə gün sonra Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin plenarında Ayaz Mütləkkibov Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi seçildi.

Bu zaman heç bir rəsmi vəzifə daşımayan, Moskvada səri nozorat altında yaşayış Heydər Əliyev üzvələri ilə birlikdə Azərbaycanın daimi nümayəndəliyinə gələrək keçirdiyi brifinqdə Bakıda töredilən qanlı hadisəni hüquqa zidd, demokratiyaya yad, humanizm prinsiplərinin əleyhinə olan kimi qiyamotlondur, günahkarları ittihəm etdi, xalqın ağır gündənən yanında oldu. Əvvəller Sov. İKP MK Siyasi Bürosunun üzvü, SSRİ Nazırılar Soveti sedirinin birinci müavini isələmiş, dünənə yaxşı tanınan Heydər Əliyevin bu addımı sovet rəhbərliyinin törediyi qanlı cinayət haqqında höqiqətlərinin dünəyaya yayılması məstənas roldu.

20 Yanvar hadisəsi sovet hakimiyyətinin öz vətəndaşlarına qarşı törediyi ağır cinayəti id. Ordu ölkə daxilində mülli vətəndaşlara qarşı silah işlətmədi. Şəhidlər 1918-ci il 31 mart soyqırımı qurbanlarının döfi edildiyi Çəmərəkənd qəbiristanlığında torpağa tapşırıldı. Bura Şəhidlər xiyabani adlanırdı.

→ 4-5

Azərbaycan ilə Türkiyə arasında dostluq, qardaşlıq əlaqələri bundan sonra da möhkəmlənəcək

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin xarici işlər nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 18-də Türkiyə Respublikasının xarici işlər naziri Hakan Fidan qəbul edib.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiye arasında dostluq, qardaşlıq və strateji mütəməffiqlik münəsibətlərinin siyasi, iqtisadi və bütün digər sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi vurğulandı, əlaqələrimiz bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Söhbət zamanı ikitərəfli münəsibələrin perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Cəsarət və sınaq günü

Respublikanın informasiya blokadasına alındığı bir şəraitdə baş vermiş höqiqətləri operativ surətdə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq zorluğu yaranmışdı. Döşətlə faciəye koskin etiraz olaraq 1990-ci il yanvarın 21-də ailə üzvləri ilə birgə Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək mötbuat konfransı keçirən Ulu Öndər Heydər Əliyev hadisəyə operativ və düzgün qıymət verən ilk vətənpərvər lider oldu. Sarsıntı içərisində yaşayan azərbaycanlılar Ümummilli Liderin Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinin binasında qəzəblə və qəzizə qarşısında ittihəm etdi.

Beyanatda Azərbaycan xalqına qarşı cina-yot törendən şəxslərin ciddi şəkildə caza-lanırmışdır. Heydər Əliyev bütün təzyiqlərə və təhdidlərə baxmamayaq, mənsub olduğu xalqın faciəsi mosuliyət daşıyanları Kremlin bir addımlığında, həm də bütün dünəninin gözü qarşısında ittihəm etdi.

Beyanatda Azərbaycan xalqına qarşı cina-yot törendən şəxslərin ciddi şəkildə caza-lanırmışdır. Heydər Əliyev bütün təzyiqlərə və təhdidlərə baxmamayaq, mənsub olduğu xalqın faciəsi mosuliyət daşıyanları Kremlin bir addımlığında, həm də bütün dünəninin gözü qarşısında ittihəm etdi.

→ 7

Azadlıq mübarizəsinin zirvəsi

1990-ci il yanvarın 19-dan 20-na keçən gecə birbaşa Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin baş katibi Mixail Qorbaçovun əmri ilə SSRİ Müdafiə Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi və Daxili İşlər Nazirliyinin qoşun hissələri Bakıya və Azərbaycannı bir neçə rayonuna yeridildi, dinc əhali ağır texnikadən və müxtəlif tipli silahlardan atəş tutulmasının əməkdaşlığıdır. Fəvqələdən vəziyyətin yanvarın 20-də sohər saatlarında elan edilməsinə baxmayaq, qoşun hissələri yanvarın 19-da saat 21-dən etibarən birinci olaraq Türkən-Qala torofından şəhərə yerdildi. "Mülli və siyasi hüquqlar haqqında" Beynəlxalq Paktın birinci böndino əsasən, forman imzalandığı andan fəvqələdə vəziyyətin töbəti və müddələrlənən barədə əhaliyə rəsmi xəberdarlıq edilməlidir. Lakin töbəti edilmiş fəvqələdə vəziyyət haqqında həmin əhaliyə xəbərdar edilməmişdir.

→ 8

Unudulmayan qəhrəmanlıq tarixi

Ulu Öndərin siyasi kursunu layiqinə davam etdirən Prezident İlham Əliyev, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva da Vətənimizin azadlığı, orası bütövülüyü uğrunda şəhid olanların, mühərbi veteranlarının, şəhid ailələrinin, əlliilər problemlərinin dövlət soviyyəsində həllini osas vəzifələrində kimi qarşıya qoyub. Bu, Azərbaycan torpaqlarının 30 illik erməni işgalinə son qoyan İkinci Qarabağ savaşından sonra da müşahidə edilməkdədir. Ölkəmizdə bu istiqamətdə böyük tədbirlər keçirilir, istor Birinci Qarabağ savaşında, istorse 44 günlük Vətən mühərbiyəsində şüca-tərəfən göstərmiş əsgər və zabitlərin, şəhid ailələrinin, əlliilərin sosial təminatı dəha də möhkəmləndirilir. Onların mənzil təminatını yaxşılaşdırmaq üçün dövlət hesabına tikilən fərdi və yaşayış evlərinin sayı ildən-ilə artır.

→ 9

Qorbaçovun Sülh Mükafatından məhrum edilməsi barədə tarixi qərara imza atın

Mixail Qorbaçovun hələ də Nobel Sülh Mükafatı laureatı adını daşıması bu mükafatın tarixindən ən böyük adalatlılıqlıdır. Sizdən bərə ləkəni təmizləməyi, Azərbaycan xalqına qarşı yol verilmiş haqszılığı aradan qaldırmağı, Mixail Qorbaçovun homin mukafatdan məhrum edilməsinin xahiş edirik.

Azərbaycan xalqı hər il 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-na keçən gecə Sovet qoşunlarının Bakıya və Azərbaycanın bir neçə rayonuna yeridildi, dinc əhalinin ağır texnikadən və müxtəlif tipli silahlardan atəş tutulması neticəsində ümumiyyətlə 150 nəfərin kütləvi şəkildə qətlə yetirilməsinin ildönümünü qeyd edir, cəllad Mixail Qorbaçovu lənətləyir, bu faciəni töredənlər dərin nifrətini ifadə edir.

→ 6

Azərbaycan ictimaiyyətindən

Nobel Komitəsinə açıq məktub:

Mixail Qorbaçovun hələ də Nobel Sülh Mükafatı laureatı adını daşıması bu mükafatın tarixindən ən böyük adalatlılıqlıdır. Sizdən bərə ləkəni təmizləməyi, Azərbaycan xalqına qarşı yol verilmiş haqszılığı aradan qaldırmağı, Mixail Qorbaçovun homin mukafatdan məhrum edilməsinin xahiş edirik.

Azərbaycan xalqı hər il 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-na keçən gecə Sovet qoşunlarının Bakıya və Azərbaycanın bir neçə rayonuna yeridildi, dinc əhalinin ağır texnikadən və müxtəlif tipli silahlardan atəş tutulması neticəsində ümumiyyətlə 150 nəfərin kütləvi şəkildə qətlə yetirilməsinin ildönümünü qeyd edir, cəllad Mixail Qorbaçovu lənətləyir, bu faciəni töredənlər dərin nifrətini ifadə edir.

→ 6

Jørgen Wadenskjold
Anil Tejpal
Anne Enger
Kristin Cormier
Guy Larson

Azərbaycan ictimaiyyətindən

Nobel Komitəsinə açıq məktub:

Qorbaçovun Sülh Mükafatından məhrum edilməsi barədə tarixi qərara imza atın

O gecə biz də şəhid ola bilərdik

Zaman o zaman, aylar o aylar idi ki, hər gün Azadlıq meydənında mitinq keçirilirdi. İnsanlar işdən sonra meydana toplaşır, hərəkat üzvləri tribunadan xalqı milli azadlıq mübarizəsinə, bu mübarizədə feal iştirak etmə-yə çağırırlardı. Hami kimi mən də həmin mitinqlərdə iştirak edirdim.

1990-ci il yanvar ayının 19-u id. Şəhərdə, demək olar ki, iş dayanmışdı. Sovet qoşunları Bakıni mühəsirətə almışdı. Mərkəzi Komitənin qabağında iki-üç gün idi ki, izdihamlı mitinq keçirilirdi. Xalq sovet qoşunlarının geri çəkilməsini többət edirdi. Danışındalar ki, qoşun şəhərə daxıl olacaq. Respublikə rəhbərliyi isə bu deyilənləri töküb edərək şayiə olduğunu bildirirdi.

→ 10

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Qonşu və dost Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze son 10 ayda ölkəmizə üç dəfə səfər edib. Baş nazirin budəfəsi səfəri Gürcüstanda keçirilən parlament seçkilərindən sonra ilk xarici səfəri idi. Bu da iki ölkə arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu daha bir təsdiqidir.

Ölkələrimizin alırböhriliyi səviyyəsində təşəkkül tapmış siyasi dialoq əlaqələrin bütün istiqamətlərində, o cümlədən iqtisadi sahədə inkişafına dəha böyük tökan verir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidzənin yanvarın 17-de mətbuatlı boyanatlarında da iqtisadi məsələlər geniş şəkildə toxunulub. Qeyd edilib ki, Gürcüstanda müsbət sərməyə iqlimi mövcuddur və Azərbaycan investitorları böyük həvəsle bu ölkəyə öz sərməyələrini yatırırlar. İndiyədək Azərbaycan Gürcüstan iqtisadiyatinat 3,6 milyard dollar sərməyə qoyub.

Energetika sahəsində Azərbaycan-Gürcüstan əməkdaşlığı hom ölkələrimiz üçün, həm də daha geniş coğrafiya üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Belə ki, birgə höyət keçirilən neft-qaz layihələri bu gün bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin əsasını təşkil edir. Bu gün Azərbaycan 12 ölkəyə - Gürcüstana, Türkiyəyə, YUNANİSTANA, Bolqarıstanı, İtaliyaya, Ruminiyaya, Macarıstanı, Serbiyaya, Sloveniyaya, Xorvatiyaya, Şimali Makedoniya və Slovakiyaya qaz ixrac edir. Başqa sözələr, Gürcüstan tranzitli vasisilosu həzirdə Azərbaycandan 11 ölkə többi qaz alır. Dövlətimizin başçısı bu barədə belə dedi: "İldən-ilə ixrac artı. Keçən il, 25 milyard kubmetrə qatılmışdır və bunun 10 faizi - ümumi ixracımızın 10 faizi Gürcüstanın payına düşür. Mənə verilən məlumatda görə, Gürcüstanın istehlak etdiyi többi qazın 80 faizindən çoxu Azərbaycan mənşəlidir. Yəni bu, doğrudan da, çox böyük, xüsusi əhəmiyyətə malik olan layihədir və getdikcə bizim qaz ixrac coğrafiyamız genişlənəcək. Bizim yəni qaz yataqlarımız bu il işlə düşəcək. Gələn il, ondan sonrakı illər üçün da yeni koş edilmiş yataqlar mövcuddur. Ona görə getdikcə többi qazın ixracı artmalıdır və artacaqdır".

Gürcüstan bir daha bəyan etdi

İrakli Kobaxidze: "Azərbaycan bizim üçün təkcə dəyərli dost deyil, həm də etibarlı tərəfdəş və qardaş ölkədir"

Bununla yanaşı, ölkələrimiz "yaşıl enerji" sahəsində do səməkdaşlığı başlayıblar. Bu da çox önməli və mosuluyutlu məsəlodür. Çünkü indi bu enerji böyük maraq doğurur, buna bazaarda böyük tölobat var. Xatırlaqla ki, 2022-ci il dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Ruminiya və Macaristan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdəşləşəcək Saziş" imzalanıb. Bu saziş çərçivəsində Gürcüstan və Ruminiya arasında min meqavatadək güclü məlumat 1195 kilometrlik elektrik türəmə töttinin çökülməsi və rəqəmsal birloşdürücü kabelin uzadılması planlaşdırılır. Kabel Azərbaycanda istehsal olunan "yaşıl enerji"nin Gürcüs-

tan və Qara dəniz vasisilosu Ruminiyaya və oradan Avropanın digər hissələrinə nəqli üçün nəzərdə tutulur. Prezidentimiz bütün digər layihələr kimi, bu layihənin do uğurla başa cətəcəgina əminliyini bildirib. Bu da tösdüfü deyil. Çünkü "yaşıl enerji" layihəsinin höyət keçiriləmisi indiyədək Azərbaycanla Gürcüstanın birgə reallaşdırğı işlərin təcrübəsinə əsaslanır. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan ösəs ixrac neft kəmərinin Azərbaycan və Türkiyəyə uzanan 1768 kilometrlik 1195 kilometrlik elektrik türəmə töttinin çökülməsi və rəqəmsal birloşdürücü kabelin uzadılması planlaşdırılır. Kabel Azərbaycanda istehsal olunan "yaşıl enerji"nin Gürcüs-

tan və Qara dəniz vasisilosu Ruminiyaya və oradan Avropanın digər hissələrinə nəqli üçün nəzərdə tutulur. İki ölkənin enerji əməkdaşlığında Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin (CQBK) da mühüm rol var. Bu kəmər 2006-ci ildən başlayaraq Azərbaycan qazını Gürcüstana noql edir. 2007-ci ildən isə CQBK-ya birləşdirilən əlavə borular Bakı-Tbilisi-Örzurum xottını yaradaraq qaz Türkiyəyə do tötür. CQBK genişləndirilər 3500 kilometrlik "Conub qaz dəhlizi"nin mühüm bir seqmentindən əvvəldir. İkinci ölkənin enerji layihələrini qeyd etdiniz. Bu, mühüm bir sahədir və bizim ikiterəfli əlaqələrimiz inkişafı baxımından da bu məvzu vacib əhəmiyyətli kasb edir. Bu coğrafi genişlənmədə ölkələrimiz əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Biz Asiyani Avropa ilə birləşdiririk və bu potensialdan maksimal darəcədə istifadə etməliyik. Odu ki, bu layihələr bizim birgə fealiyyətəmiz nəticəsində mümkün olmuşdur. Hazırda üzərində işlədiyimiz növbəti layihələr var ki, onlar da bizim ölkələrin mənəfiyi nəminə bilər. Bu tərəfdəşlərimiz irəliləndirməsi üçün əlavə səyər göstərməyə hazırlıq.

da yaxın tərəfdəşlər kimi fealiyyət göstərlər. Bizim müvafiq qurumlarımızın koordinasiya şəklindəki fəaliyyəti bu layihəni do əminəm ki, uğurla başa çatdıracaq. Burada, əlbəttə ki, biz bir çox qonşularla temasda olmalıyıq və bu temaslar var. Bu da böyük coğrafiyamı shata edən layihədir və yeno do Gürcüstanla Azərbaycan burada Avropa ilə Asiya arasındakı köprü rolunu uğurla oynayır. Bilirom ki, Gürcüstana ənənəviyyat infrastrukturunu genişləndiriləmisi layihəsi icra edilir. Azərbaycanda da bu layihələr icra olunur, o cümlədən ənənəviyyat infrastrukturunun rəqəmsallaşdırılması layihəsi. Yəni biz işləri parallel apararaq, többi ki, hom ölkələrimiz və xalqlarımız, həm də qonşularımız üçün çox əvəzolunmaz xidmətlər göstəririk".

Məlum olduğu kimi, yanvarın 17-də Bakıda Azərbaycan və Gürcüstan arasında iqtisadi əməkdaşlığı üzrə Birgə Hökumətlərərə Komisiyannı 10-cu - yubiley icrası da keçirildi. Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidze iclasda bir sıra vacib məsələlərin müzakiro olunmasının önemini qeyd etdi. Boyanatında müsələtlərin iqtisadi aspektinin çox vacib olduğunu xatırladaraq dedi: "Bu layihələrin strateji və iqtisadi əhəmiyyəti var. Çox vacibdir ki, belə layihələr davamlı əlsün və yeni layihələr müyyən edilsin. Artıq qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan Respublikası bizim üçün təkəc dəyərlər dost deyil, Azərbaycan bizim üçün etibarlı tərəfdəş və qardaş ölkədir. Bu bağların dərinləşdirilməsi bizim maraqlımızdır və biz bu müsələtlərə böyük əhəmiyyət yetirik. Conab Prezident, Siz bağlantı layihələrini qeyd etdiniz. Bu, mühüm bir sahədir və bizim ikiterəfli əlaqələrimiz inkişafı baxımından da bu məvzu vacib əhəmiyyətli kasb edir. Bu coğrafi genişlənmədə ölkələrimiz əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Biz Asiyani Avropa ilə birləşdiririk və bu potensialdan maksimal darəcədə istifadə etməliyik. Odu ki, bu layihələr bizim birgə fealiyyətəmiz nəticəsində mümkün olmuşdur. Hazırda üzərində işlədiyimiz növbəti layihələr var ki, onlar da bizim ölkələrin mənəfiyi nəminə bilər. Bu tərəfdəşlərimiz irəliləndirməsi üçün əlavə səyər göstərməyə hazırlıq.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*

◆ Ötən ilin uğurlu yekunları

Qeyri-neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi 3,3 faiz artmışdır

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2024-cü ildə əsas kapitala 21 milyard 435,1 milyon manat məbədində investisiya yönəldilmişdir.

Nefi-qaz sektoruna yönəldilmiş investisiyaların həcmi 10,2 faiz azalmış, qeyri-neft-qaz sektoruna yönəldilmiş investisiyaların həcmi 3,3 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş investisiyamın 10 milyard 641,3 milyon manat (49,6 faizi) məhsul istehsalı, 8 milyard 221,1 milyon manat (38,4 faizi) xidmət sahələrinə, 2 milyard 572,7 milyon manat (12,0 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisini sərf olunmuşdur.

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 18 milyard 145,7 milyon manatını və ya 84,7 faizini daxili investisiyalar təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların 15 milyard 524,9 milyon manatı və ya 72,4 faizi bilavasito tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə yönəldilmişdir.

Ötən il ölkə üzrə 64,1 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal edilib

Keçən il ölkə üzrə 64,1 milyard manatlıq və ya 2023-cü illə müqayisədə 1,1 faiz çox sənaye məhsulları istehsal edilmişdir. Nefi-qaz sektorunda məhsul istehsal 0,5, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 7,3 faiz artmışdır.

Sənaye məhsullarının 64,3 faizi mədənçixarma, 29,8 faizi emal, 4,9 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, büləşdürülməsi və təchizat, 1 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emal sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Mədənçixarma sektorunda ömtəlik neft hasilatı 3,6 faiz azalmış, ömtəlik qaz hasilatı isə 6,2 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ecazçılıq məhsullarının istehsalı 81,5, məbel istehsalı 45,9, avtomobil, qoşqu və yarmiqşuların istehsalı 44,7, həzir metal məmulatlarının istehsalı 38,9, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 32,8, metallurgiya sonəsiyə məhsullarının istehsalı 27,1, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 25,9, geyim istehsalı 24,7, rezin və plastik kütü məmulatlarının istehsalı 18, tikiñti materiallarının istehsalı 16,9, içkilərin istehsalı 15,7, qida məhsullarının istehsalı 10,5, dəri və dərə məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 9,3, kimya sonəsiyə məhsullarının istehsalı 6,5, kağız və karton istehsalı 5,9, kompüter, elektron və optik məhsullarının istehsalı 4,7, tütün məmulatlarının istehsalı 4,1, sair sənaye məhsullarının istehsalı 2,8, toxuculuq sonəsiyə məhsullarının istehsalı 0,9 faiz artmış, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmir işləri 1,2, neft məhsullarının istehsalı 11, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 23,7, sair ənənəviyyat vəsaitlərinin istehsalı 50,3, maşın və avadanlıqların istehsalı isə 51,4 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, büləşdürülməsi və təchizat sektorunda istehsalın həcmi 1,7 faiz azalmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emal sektorunda isə 2,7 faiz artmışdır.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan işıqlı xəbərlər gəlir

İşğaldən azad edilmiş ərazilərdə daxili tələbatdan çox elektrik enerjisi istehsal olunur

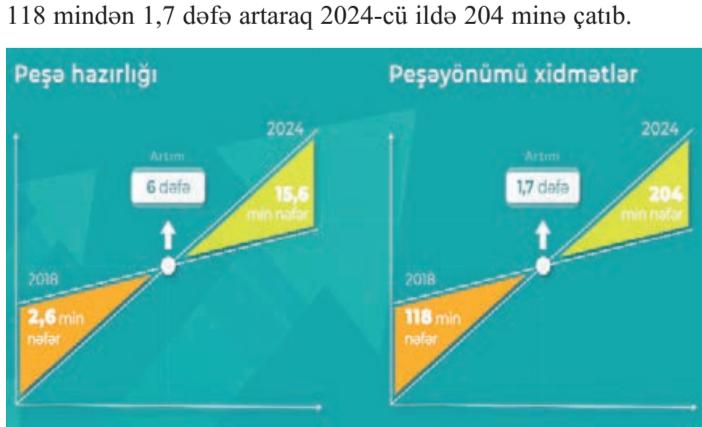

"Su ehtiyatlarından səmərəli istifadəyə dair Milli Strategiya"da qeyd edilir ki, 2024-2040-ci illəri əhəmiyyətli etmək ölkədə su ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi, idarə edilməsi və şirkənlərinin qarsısının alınması, donuz suyunun duzluşlaşdırılması, suvarma sistemlərinin modernləşdirilməsi, haబelə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur qazının atmosferə atılması qarşısının alınması deməkdir.

Ötən il Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı 32 su-elektrik stansiyasında 550 milyon kilovat-saatadək ekoloji cəhətdən təmiz "yaşıl enerji" istehsal olunub. Həmin enerjinin üçdəbir, yəni 200 milyon kilovat-saatda yaxın işğaldən azad edilən ərazilərdə bura-quruculuq işləri başa çatmasa da, onun enerji potensialından ölkənin mənəfiyi nəminə bilər. Bu tərəfdəşlərimiz irəliləndirməsi üçün əlavə səyər göstərməyə hazırlıq.

"agılısu" sistemlərinin təbliği ilə rəsədə istifadə tomin ediləcək.

Bununla yanaşı, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda görülen işlər sayısında sağlıqlı, sahil və su turizmi imkanları üzrə qıymətləndirilmə və aparılacaq, əhalinin içməli su ilə təchizatının da da yaxşılaşdırılması, okin sahələrinin suvarma suyuна olan tolobatının ödənilməsi və su ehtiyatları potensialından səmərəli istifadə edilməsi hövzələrə su transferini höyət məsələsi yanaşı, ixrac potensialının artırılması da imkan verəcək. Bunun sayəsin-

QANLI YANVAR - 35 İL

Tariximizin hüzn və

1990-ci il 20 Yanvar hadisələrindən 35 il ötür. Ümumxalq Hüzn Gününi ölkəmizin bütün ərazisində dövlət suverenliyinin tam təmin olunduğu bir şəraitdə keçiririk. 20 Yanvar şəhidlərinin ruhu şaddır, çünki istəkləri yerinə yetirilib, Ermənistanın hərbi təcavüzüne son qoyulub və torpaqlarımızda başqa bir ölkənin hərbçisi yoxdur.

Bəs 20 Yanvara gətirən yol nədan ibarat olub? Hadisə necə bas verib və

Bu 20 Tarihra gottenin yeri hədəf isbat olub. Hədəfənəkən baş veris və nəticələri nə ilə yekunlaşıb?

20 Yanvara gətirən yola qısa nəzər

Ermənistanın Azərbaycana qarşı əsassız iddialarına, tarixi torpaqlarında yaşayan soydaşlarımızın vəhşicəsinə qovulmasına etiraz edən Azərbaycan xalqının haqlı tələblərini yerinə yetirmək əvəzinə SSRİ rəhbəri Mihail Qorbaçovun əmri ilə 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıya sovet qoşun hissələri yerdildi, dinc əhaliyə divan tutuldu, günahsız insanlar amansızlıqla qətlə yetirildi.

Ən mötəbər tarixi mənbələr sübut edir ki, Qarabağ bölgəsinin heç vaxt Ermənistən tərkibində və erməni kütləsinin təsiri altında olmamasına baxmayaraq, Ermənistən SSR-in onu ələ keçirmək üçün müxtəlif zamanlarda irəli sürdüyü əsassız ərazi iddiaları boşça çıxıb. Lakin 1985-ci ilin martında Mixail Qorbaçov SSRİ rəhbərliyinə götirildikdən sonra bu iddialar daha da artdı. Ermənistən rəhbərliyi və erməni ictimai xadimləri Azərbaycan ərazisində 1923-cü ildə sünə şəkildə yaradılmış Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini ələ keçirmək məqsədlərinə çatmaq üçün qəti hərəkətə keçidilər. Onlar ilk növbədə Sov.İKP MK Siyasi Bürosu-

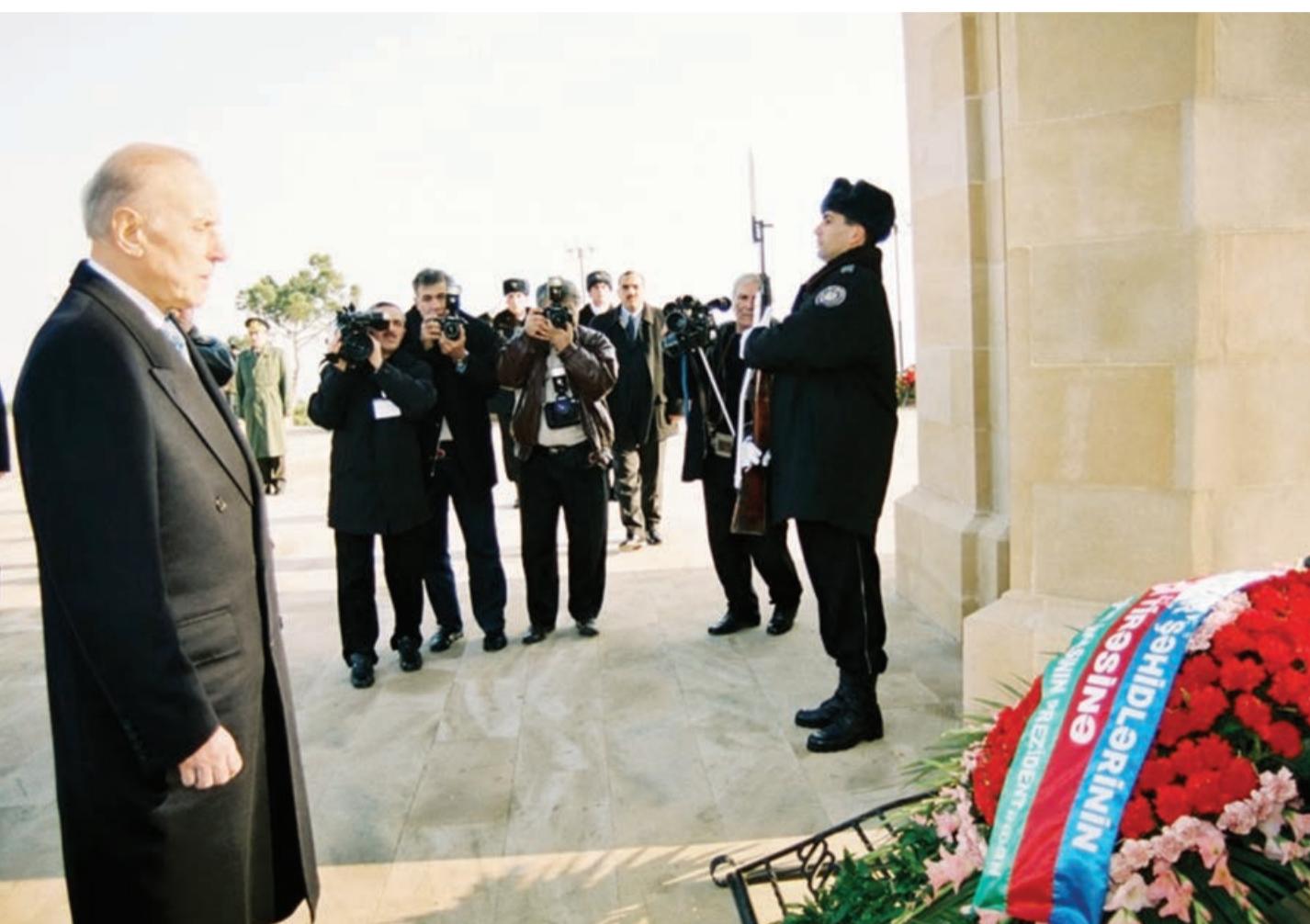
olunduqdan bir neçə gün sonra M.Qorbaçovun iqtisadiyyat məsələləri üzrə müşaviri Abel Aqanbekyanın Parisdə "Interkontinental" hotelində yerli erməni nümayəndələri qarşısında etdiyi çıxışında Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunun Ermənistandan guya əlaqəsini nozora alaraq birləşdirilməsi barədə sovet rəhbərinin razılığını aldığıనı bəyan etdi. Noyabrın 18-də "Humanite" qəzetində, tezliklə digər xarici ölkələrdəki erməni mətbuatının və radiostansiyalarının başlıca mövzusuna çevrilən bu bəyanatın ardınca Ermənistannın əsassız ərazi iddiaları artdı. Hər şey M.Qorbaçovun ətrafındakı erməni xadimləri tərəfindən idarə edildi. Onlar belə hesab edirdilər ki, Dağlıq Qarabağı birləşdirməkdən ötrü əlverişli şərait yaranıb, indi bu-nu edə bilməsələr, bir də heç bir zaman bu məqsədlərinə cata bilməyəcəklər.

ralar yazdıgı xatirələri diqqəti cəlb edir. O yazırkı ki, Fransa Prezidenti Fransua Mitteranın fikrincə, Qərb M.Qorbaçovun hakimiyyətdə qalmasında maraqlı olmalıdır. İşlahatları yalnız uğurlu olacaqı təqdirdə M.Qorbaçov hakimiyyətdə qala bilərdi. R.Niksonun fikrincə, buradan belə bir nəticə çıxırkı ki, Qərb ölkələri M.Qorbaçova yardım etməli idi. Lakin R.Nikson F.Mitteranın bu mövqeyi ile razılaşmırıldı. O, Qərbin M.Qorbaçov qarşısında altı şərt irolı sürməsini tövsiyə edirdi: SSRİ-de azad bazar iqtisadiyyatının tətbiq edilməsi; Şərqi Avropanın ölkələrinin tam müstaqilliyə nail olması; NATO ilə Varşava Müqaviləsi Təşkilatı ölkələri arasında adi silahlara dair tarazlığın yaradılması; SSRİ və ABŞ arasında strateji hücum silahlarına dair real sazişin bağlanması;

qəçqına çevrilərək Azərbaycana gəldi. Ermənistandan bəzi şəxslər 1988-ci il fevral ayının əvvəllərində yənə də Moskvaya gedərək sovet orqanları qarşısında tələblərini irəli sürdülər. Həmin il fevralın 11-də separatçılığın, terrorçuluğun yuvası olan Xankəndidə mitinqlər və konstitusiya quruluşu əleyhino fealiyyətlər başladı. Həmin fealiyyətlər Ermənistanda və muxtar vilayətdə azərbaycanlılara qarşı zorakılıq, hücumlar, bir müdət sonra isə azərbaycanlı qəçqın və məcburi köçkünlərin axını ilə müşayiət olundu. Ermənistandan gelib Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ regionunda təbliğat aparan "Qarabağ" və "Krunk" təskilatlarının fealları separatçılığı islahatları uğurlu olardısa, aşkarlıq SSRİ-də siyasi plüralizmə gətirərdi, onda amerikalılar güman ki, XXI əsrde Bering boğazının biri sahilində demokratik baxımdan ABŞ-dən fərqlənməyən, lakin Birləşmiş Ştatlardan əraziyi böyük, təbii sərvətləri çox olan bir fövqəldövlət görərdilər. Əgər bu islahatlar kommunist rejiminin iki ayaq üstə durmasına kömək edərdi, onda növbəti yüzillikdə ABŞ daha güclü, özünəinamlı və təhlükəli bir rəqiblə üz-üzə qala bilərdi. Sovet İttifaqını demokratik və güclü bir dövlət kimi görməkdə maraqlı olmayan bu ölkələr onu daha tez dağıtmağın yolunu mövcudluğundakı ən zəif halqa olan milli münasibətlərin keşkinləşdi-

Kırkın təşkilatlarının 1ələri separatçılıq qızışdırıldılar. Sovet dövlət orqanları isə onların fealiyyətinə rəvac verdilər. Münaqişəni Azərbaycan cəmiyyəti doğurmamışdı. Bu, SSRİ-nin tərkibində olan bir müttəfiq respublikanın - Ermənistan SSR-in digər bir müttəfiq respublika olan Azərbaycanın daxili işlərinə bilavasita kobud müdaxiləsinin və qızışdırıldığı separatçılığın nəticəsi idi. SSRİ-də gedən daxili siyasi, sosial-iqtisadi proseslər münaqişənin dərinləşməsinə təsir edirdi. Korrupsiyaya uğramış erməni xadimlərinin təsiri altında olan M.Qorbaçov elan etdiyi yenidən-qurma, aşkarlıq və demokratikləşdirmə siyasetini həyata keçirə bilmədiyi üçün yerlərdə günahkarlar axtarmağa və onları cəzalandırmağa cəhdələr göstərir, keçmiş rəqiblərimi təqsirləndirdir.

Dünyanın iki fövqəlgüt dövlətindən biri olan SSRİ-nin dağılmasında maraqlı olan bəzi Qərb ölkələri də milli münasibətləri qızışdırırdılar. Sovet İttifaqının mövcudluğunu zəncirində on zəif yer milli münasibətlər, burada da Cənubi Qafqaz regionunda toxumları car Rusiyası tərəfindən ermənilərin göstərişləri ilə azərbaycanlıların tarixi torpaqlarından vəhşicəsinə qovulmasına başlandı. Qafandan qovulan 70 nəfər soydaşımız fevralın 21-də Azərbaycan KP MK-nin qəbul otaguна gələrək Ermenistanda yaşamağın mümkün olmadığını söylədi. Onları qəbul edən məsul işçilər bu barədə Ermenistan rəhbərli-

yinə müraciət etməyi məsləhət bildilər. Er-mənistanda isə azərbaycanlıları dirləmirlər, onları tarixi torpaqlarından zorla çıxarı, ictimai işsə verlərinə xidmət göstərmirdilər.

di inkişafının lər irəli sürdü-əsası yox id-SSRİ də möv-

Sov.İKP MK-nın fevralın 21-də "Dağlıq Qarabağda hadisələr haqqında" qəbul etdiyi qərarda vilayətdə yaranmış vəziyyət siyasi cəhətdən ciddi qiymətləndirilir, regionda milli-ərazi quruluşunun dəyişdirilməsi hərəkətlərinin və tələblərinin Azərbaycan və Ermənistan zəhmətkeşlərinin maraqlarına zidd olduğu, millətlərarası münasibətlərə ziyan vurduğu, məsuliyyətli qərarlar qəbul edilməsə, çətin düzələn nəticələrə gətirə biləcək. SSRİ-də mövcud olan muxtar qurumlar işlərisində sosial-iqtisadi və mədəni baxımcılardan ən inkişaf etmişlərindən biri idi. Həm Cənubi Qafqazda aborigen olmayan, burada heç vaxt dövlətlərini qurmamış, yalnız rizm tərəfindən gətirilib azərbaycanlılarla ərazilərinə yerləşdirildikdən sonra erməniler öz müqəddərətlərini toyn edərək tanınmışdır. Türk, Azərbaycan torpaqlarında 1918-ci il Ararat Respublikası - Ermənistan adlı bir olayda dövlət qurmuşdular.

məsələ, çətin dəzələn nəticələrə gətirə bilməcəyi yazılırdı. Vurğulanırkı ki, bütün bunların hamisi ekstremist əhvalı-ruhiyyəli şəxs-lərin məsuliyyətsiz çağrıqlarına yerli partiya və sovet orqanlarının tutduqları gözləmə mövqeyinin nəticəsidir. Sov. İKP MK vəziyyəti normallaşdırmaqdan ötrü bütün məsuliyyəti Azərbaycan və Ermənistən KP MK-nin və şəxşən MK-nin birinci katiblərinin üzərinə qoydu, vilayətin sosial-iqtisadi inkişafına dair tədbirləri işləyib hazırlamaq tapşırıldı. Bu qərarı fevralın 22-də müzakiro edərək bəyənən Azərbaycan KP MK Bürosu vəziyyəti normallaşdırmaq işini Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsinə tapşırıdı. Göstəriş verildi ki, vilayətin sosial-iqtisadi inkişafı məqsədilə tədbirlər hazırlanıb Azərbaycan KP MK-ya təqdim edilsin. Əhali arasındada təbliğat işləri aparmaq, mətbuat, radio və televiziyanın imkanlarından istifadə edərək erməni və Azərbaycan xalqı arasında dostluğun təbliği vacib sayıldı. Ancaq qərarlar yerinə yetirilməmiş ilk qan töküldü. DQMV Xalq Deputatları Sovetinin ayrılmaya barədə qərarına qarşı etiraz edən dinc azərbaycanlılara Xankəndi-Ağdam avtomobil yolunun üstündə yerləşən Əsgəran qəsəbəsi yaxınlığında erməni silahlıları fevralın 22-də atəş açıdilar. İki azərbaycanlı gənc həlak oldu. Onlar münaqişənin ilk qurbanları idi.

İşdə yol verdiyi nöqsanlara görə Boris

Gevorkov fevralın 25-də Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifəsindən azad edildi. Həmin vəzifəyə Vilayət Xalq Deputatları Soveti sədrinin birinci müavini, vilayət Aqrar-Sənaye Kombinatının sədri, qatı millətçi Nikolay Poqosyan getirildi. Bundan sonra vəzivət daha da pisləşdirildi.

türündi. Bündan sonra veziyət dana da pisləşdi. M.Qorbaçov həmin gün Azərbaycan və Ermənistan zəhmətkeşlərinə müraciət etdi. Bu müraciətdən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi tədbirləri barədə Sov.İKP MK qərar qəbul etdi. Azərbaycan KP MK Bürosunun fevralın 26-da keçirilən iclasında həmin qərar bəyənmildi və respublikada əhalidə arasında geniş iş aparmaq tədbirləri müəyyənləşdirildi. Qərarları pozan Ermənistan Azərbaycan ərazilərini işğal etmək məqsədi ilə hərbi bazalar varətmədən, ötrü hərbi bir

lə hərbi bazalar yaratmaqdən ötrü hərbi birləşmələrə, böyük miqdarda silah-sursat göndərməyə və sərhəd kəndlərini atəş tutmağa başladı. Azərbaycanlı əhaliyə və mülki obyektlərə qarşı terror hərəkətləri genişləndirdi. Ermenistan Azərbaycanın daxili işlərinə kobud müdaxilələrini ört-basdır etmək üçün Dağlıq Qarabağ bölgəsində guya ermənilərin öz müqəddərətini təyin etməsi, ermənilərin hücumlarının pozulması, sosial-iqtisadi

A large, colorful floral wreath is displayed in front of a tall, light-colored stone monument. The wreath is composed of red carnations, pink lilies, and green foliage. A long, curved banner is draped over the top of the wreath. The banner has text written in two rows: "ŞAHİDELERİMİ" on the top row and "SAHİLDELERİNİ" on the bottom row. The banner is primarily red and blue with white lettering.

Rəyasət heyətləri də münaqişəni dayandırmadan ötrü Azərbaycana və Ermənistana müraciət etdirilər. Lakin Ermənistən bu müraciətlərə də məhdəl gəymədilər.

ciətlərə də məhəl qoymadı. Zəif Azərbaycan hakimiyəti Ermənistən kobud müdaxilələrinin qarşısını ala, respublikanın hüquqlarını qoruya və böhrandan çıxara bilmədi. Yaranmış ağır şərait Azərbaycanda hakimiyət deyişikliyinə getirib çıxarıdı. Azərbaycan KP MK-nin birinci katibi Kamran Bağırov mayın 21-də vəzifəsinə dən azad edildi. İttifaq mərkəzi tərəfindən həmin vəzifəyə uzun illər Azərbaycandan kənarda yaşamış, milli ruha yad olan Əbdürəhman Vəzirov, Ermənistanda isə MK-nin birinci katibi vəzifəsinə Karen Dəmirçyanın əvəzində Suren Arutunyan gotirildi. Hakimiyət deyişikliyi şəraiti nəinki düzəltmədi, əksinə, xeyli ağırlaşdırıldı, böhran daha da dərinləşdi. Məsələni həll etməyi bacarmadığından mənistan və Azərbaycan arasında Konstitusiya əsasında müyyənənləşdirilmiş milli-ərazi bölgüsünün deyişdirilməsinin yolverilməzliyi yazılıdı. Qeyd edildi ki, SSRİ Konstitusiyasının 78-ci maddəsinə əsasən, müttəfiq respublikanın ərazisi onun razılığı olmadan dəyişdirilə biləməz. Müttəfiq respublikalar arasında sərhədlər müvafiq respublikaların qarşılıqlı razılığı və SSRİ-nin ali orqanlarının təsdiqi nəticəsində mümkün ola bilərdi. Həmin müddəə Ermənistən və Azərbaycan SSR konstitusiyalarında da öz əksini tapmışdı. Beləliklə, Ermənistən SSR-in Dağlıq Qarabağ bölgəsini Azərbaycan SSR-dən qopararaq tərkibinə qatmaq məqsədi lə başlığı açıq müdaxilə SSRİ Konstitusiyasının kobud şəkildə pozulması ilə müşayiət olunduğuundan hüquqi nəticə doğurmadı.

ləşdi. Məsələni hər etibəyıl bacarıqladığında idarəcilik qabiliyyəti olmayan, kosmopolit Ə.Vəzirovun diqqəti ondan yayındırmağa çalışması Azərbaycanın daxilində gərginliyi daha da artırıdı. Xalq ilə hakimiyyət arasında uçurum, hakimiyyətin qanadları arasında ziddiyyət düşündürdü. Buna baxmayaraq, DQMVB-də müəssisələr işləmirdi. Az sonra vilayətdə milli zəminda toqquşmalar baş verdi. Qanlı toqquşmaların qarşısını almaq üçün iyulun 28-də burada fəvvarələdə vəzivət elan edildi.

əşərət, həkimiyətin qanadları arasında zədiyyətlər daha da dərinləşdi. Hər iki respublikada MK-nin birinci katiblərinin deyişdirilməsi Ermənistandan azərbaycanlıların vəhşicəsinə qovulmalarını dayandırı bilmədi. Rəsmi sənədlərdə yazılılığı kimi, qovulmanın motivləri aşağıdakılardır: azərbaycanlı əhalinin ətrafında yaradılmış qeyri-sağlam mənəvi-psixoloji mühit; "Ermənistandan rədd olun" şüarı; silahla hədələnmələri və həyatları üçün təhlükənin olması; ticaret obyektlərində azərbaycanlılara xidmət göstərilməməsi; təhqir olunmaları; Ermənistandan partiya və sovet orqanlarında azərbaycanlıların şikayətlərinə baxılmaması və s.

Sovet rəhbərliyinin müraciətinə məhəq qoymayan ermənilər iyunun 13-də İrəvanı böyük bir mitinq keçirdilər. Bundan bir neçə gün sonra, iyunun 15-də keçirilən Ermənistanda SSR Ali Sovetinin sessiya iclası DQMV Sovet

DQMVC-nin yuxarıda qeyd edilən müraciətinə baxaraq DQMVC-nin Ermənistən tərkibinə girməsinə razılıq verdi. Eyni zamanda DQMVC-nin Azərbaycan SSR-dən Ermənistən SSR-ə verilməsi barədə müsbət qərar qəbul etmək haqqında Başçı və Moskvaya müraciət etdi. Cavab olaraq Azərbaycan SSR Ali Soveti və onun Rəyasəti

AZƏRBAYCAN SSR Ali Sovet və onun Rəyasəti Heyəti iyunun 13-ü və 17-də qəbul etdiyi qərarlarda SSRİ Konstitusiyasının 78-ci və Azərbaycan SSR Konstitusiyasının 70-ci maddələrini əsas götürərək DQMV-nin Azərbaycan SSR-dən alınaraq Ermanistan SSR-ə birləşdirilməsinin qobuledilməz və mümkünsüz olduğunu bildirdi. Bu qərardan sonra müttəfiq respublikalar arasında sərhəd doyişikliyinin mümkünluğu müzikirə etmək təcüm ciddi bir əsas olmayışı və SSRİ Konstitusiyasının müddealarını Azərbaycan SSR və Ermanistan SSR-in qüvvə

Azərbaycan SSR və Ermənistən SSR-in qurvdə olan əsas qanunlarını nəzərə alaraq məsələnin artıq bağlılığı qənaətinə gəlmək olardı. Lakin belə olmadı. Azərbaycanın daxili işlərinə kobud müdaxilələrini daha da genişləndirən Ermənistən xaricdəki erməni diasporunu bu işə daha fəal cəlb etdi. İyunun 16-da 100 minə yaxın erməni SSRİ-nin Parisdəki səfirliliyinin binasının qarşısında mitinq keçirərkən Dağlıq Qarabağın Ermənistənə verilməsini tələb etdi. On-
azərbaycanlıları zorla qovaraq qaçqınla çəvirməsinə baxmayaraq, Ermənistən üçün Azərbaycanda humanitar yardım toplandı. Humanitar yardım toplayanların arasında Ermənistanda tarixi torpaqlarından qovalan, ev-eşiklerini itirən azərbaycanlılar da var idi. Azərbaycanın dekabrın 12-də humanitar yardımla və 77 xilasedici ilə göndərdiyi İL-76 təyyarəsi Ermənistən səmasında vuruldu.

QANLI YANVAR - 35 İL

QMİ sədri: "20 Yanvar Azərbaycan xalqının mənəvi ucalıq və dəyanət günüdür"

Yanvarın 18-də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsində (QMİ)
20 Yanvar faciəsinin 35-ci ildönümüne həsr olunmuş toplantı keçirilib. Bu barədə AZORTAC-a QMİ-dən məlumat verilib.

Toplantıda çıxış edən QMİ sədri Şeyxüllislam Allahşükür Paşa zəfər 20 Yanvar hadisələrini Azərbaycan xalqının mənəvi ucalıq və dəyanəti günü, XX əsr tariximizə xeyirli şərin, adətəl zülümün, işqla züləmətin, azadlıqla əsəratın əbdi mübarizəsinin müsələhəsi nümunəsi kimi düşən rəmzi hadisə kimi dəyrəndirib. Qeyd edib ki, keçmiş Sovet Ordusunun həmin gün Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdiyi horbi tacavüz insanlıq qarşı törədilmiş en ağır cinayətlərdən biri kimi tarixdə qalacaq.

Şeyxüllislam tocavuzkarlarla sına gərən, minlərlə faciə qurbanlarının yeganə ümidi yeri olan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin hadisələrin ilk doqı-qəsəndən qərəgahə çəvirləməsi, var-qüvvəsi ilə imperiya siyasətinin riyakarlığına meydan oxuması, informasiya blokadasını yararaq bas verənləri dünəyaya bəyan etməsindən fakt-la bəhs edib: "Fövgələdə vozayıyyotin elan edilməsinə baxmayaraq, yanvarın 21-də Təzəpər məscidinin həyətindən on münələrə insan toplaşdır. Səhidlər üçün dəftər yeriñin toyin olunması məsələsində hərbi komendanturamın ciddi narazılığına baxmayaraq, Dağıstı parkın seçilməsində isar olundu. Horbi rejimin hədə tohidi-lərinə baxmayaraq, yanvarın 22-dən gərəməniş milyonluq idzihama başçılıqlı edorək dəftər mərasiminin öündə durduq və ilk dəftər olaraq Allahşükər sovet rejimini "monfur imperiya" ifadəsi ilə lənətlədik. Dəftər prosesində bir nəfər belə horbçının istirakına və müdaxiləsinə imkan verilmədi. Öl-kədə bütün informasiya agentliklərinin nozarətdə olduğu bir vaxtda bizi böyük çətinliklə BMT-nin Baş katılıblyına, xərici ölkələrin dövlət başçılarına və dini rəhbərlərə müraciətlər, SSRİ rəhbəri Mixail Qorbaçovun lönen dolu boyanatımızı ünvanlaya bildik. İtaliyanın "Respublika" qəzetiin müxbiri Entso Mauro ilə görüşüb Bakıda törədilən cinayətlər haqqında höqiqətləri oza-mankı Roma Papası II İoann Pavelo çatdırıq. Məhz informasiya blokadasını yara bil-

moyımız sayəsində 20 Yanvar faciəsi dünəyaya yayıldı, İstanbulda, Dərbənddə, Gürcüstan da, bir sıra ərbə və Avropanın dövlətlərində xalqımıza dəstək mitinqləri keçirildi. İlk günlərdə bura sərnişinə həsr olunmuş xüsusi dini mərasimlər təşkil etmələrini tövsiyə edib. Qalib dövlətimizin azad olumus torpaqlarımızda məsilsiz bərpə-yenidənqurma işləri həyata keçirəsimizi, votandaşlarımızın öz doğma yurdularına qayıtmasını, yeni həyat ve rüyayılmış məscidlərimizdə Azan sözləri ucalmasına, imamlarımızın öz vəzfələrinin başında olmasının xəxərlərinə vurğulanıb. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin ünvanına daxil olan ilk həssaslılıq telegramı Moskadan, Ulu Önder Heydər Əliyevdən goldı. Qolbı daim xalqı ilə döyünen bu böyük insan baş verənən Azərbaycana qarşı tacavüz kimi dəyrəndiridir. Şeyxüllislam Allahşükür Paşa zəfər 20 Yanvar hadisələrini dəftərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərindən damışdır: "Dinc qurulucu işləri ilə möşəğul olan xalqımızın on ümde istəyi regionumuzda sülh, əmən-amanlıqlıdır. Dövlətimiz bölgədə davamlı sülh istiqamətində sözler göstərir. Lakin məlum olduğu kimi, zamanında erməni tacavüzün, Vətən mühərbişəndə Zəfərəmizdən sonra issi revansızın öündə erməni kilsəsinin revansız istiqamətində destektiv əməllərində

QANLI YANVAR - 35 İL

Unudulmayan qəhrəmanlıq tarixi

Xalqımızın milli müstəqillik və azadlıq uğrunda mübarizə salnaməsində tarixi-leşen günləndən biri da 1990-cı ilin 20 yanvarıdır. Bu tarix Ümumxalq Hüzn Günü olaraq çağdaş tariximizə qanla yazılmış şanlı bir gündür. Xalqımızın həvəx vaxt unutmayacağı, həm də qururlu xəttrelayacağı həmin tarix 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə sovet imperiyasının zülmüne qarşı azadlıq mübarizəsinin doğuşunu ilə əlamətdardır.

1980-ci illərin sonlarında ölkəmizdə ictimai-siyasi vəziyyətinin köskinləşməsi, ittifaq rəhbərliyinin uğursuz "yeni doğunqurma" siyaseti, iqtisadi işlahatların düzgün aparılmaması, milli siyaset sahəsində buraxılan kobud sehvər Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatının geniş vüset almasına sebəb oldu. Bu köskinləşmənin osas sobollarından biri də Ermenistanın Azərbaycanqa qarşı orazi iddiaları ilə çıxış etmiş, uydurma "Dağlıq Qarabağ problemi"nın ortaya atılmış idi. SSRİ rəhbərliyindəki hadaralarına arxalanan ermənilər Azərbaycanın orzularını iddiaları vo dinc əhaliyə qarşı tətövdikləri cinayətlər xalqımızı hiddetləndirmişdi. Qodim türk torpaqları olan indiki Ermenistandən 300 minden çox soydaşımızın zorla ata-baba yurdundan qovulması Azərbaycanın ayrılmaz hissesi olan Qarabağda erməni separatizminin baş qaldırması Azərbaycanda milli-azadlıq mübadiləsinin başlanmasına səbəb oldu.

Ermenistanın sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyan 32 il əvvəl azərbaycanlıların doğma yurdalarından deportasiyası ilə bağlı bu yaxınlarda yəymənan çıxışa də buna töşdiqşir: "Ermenistan və Dağlıq Qarabağ erməni xalqının 600 il həll edə bilmediyi problemi həll etdi. Ermenistan və Artsax tamamilə eñənbildərən tozmılndır. Yeno deyirəm, bu, 600 illik problem idir və onun əhəmiyyətini erməni xalqı hələ 600 il də bundan sonra hiss edəcək. Təsəvvür edin, bù gün Ermenistanda 180 min əcnəbi olsayıd, bù gün biziñ dövlətimiz olmazdı. Zəngozuru qoruya, şimal-sərqi rayonlarımızı qoruya, Sevan sahilini qoruya bilməzdik, bura da bir nəcəf yeni müxtəlifliyətini olacaqdı. Yada salaq ki, azərbaycanlılar üç bölgədə çoxluq təskil edirdi: Vardenis, Masis, Amasiya - bütün Zəngozur zonasında onların sayı çox idi. Bu problem həll olundu", - fikirləri sözügedən cinayətlərə görə Ermenistanın dövlət kimi məsuliyəti daşıdığını və bu cinayətlərin sistemli olaraq mütəşəkkil təhdidləri tərdiləməsinə sübtədər.

Ötən əsrin 80-90-ci illərində nümayiş və mitinqlərdə hələ keçmiş sovet rəhbərliyindən və onun respublikamızdakı tomsilçilərindən ermənilərin Levon Ter-Petrosyanın da etrafı etdiyi qanunsuz hərəkətlərinə son qoyulmasını, münaqışının ideoloqlarının və icraçılarının coşlandırılmasını tələb edirdi. Ancaq ittifaq rəhbərliyi erməniporos mövqədə dayanaraq müxtəlif vasitələrlə onların müdafiəsinə qalxardı. Azərbaycanlılar zorla öz doğma yurdalarından qovulur, evləri vəhşicəsinə dağıldırlar və ya zorla əllərindən alınır, özləri isə on ağır tohqırlar, işgəncə vo qətlərə moruz qalırırlar. Həmin dövrə respublikamızda ictimai-siyasi vəziyyəti ağlışdırın amillərdən biri da ölkə rəhbərliyində tomsil olunan şəxslərin sərişəti olmuşdur.

1990-ci ilin 19 yanvar gecəsi sovet rəhbərliyi hərbi güclə orazi bütövlüyünü qorumaq üçün ayağa qalxmış Azərbaycan xalqını susdurmaq istəsə də, atılan güllələr milli müqavimət səpironu doyurok qayıdış imperiyanın öz üryüyinə sancıldı. Bu yaranan özüne gələ bilməyən imperiya iki il keçməsində tarixin arxivinə gomuldü. Yetmiş il ölkəmizi işğal altında saxlayaraq istismar edən, Şərqi ilk demokratik respublikası Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yerində əsərət səltənəti yaranan sovet rejimi zor və hiylə ilə çox şəxsi nail olsa da, xalqımızın milli qurşunu yox edə bilədi.

Ela buna görə də on müasir texnika və silahlarla təchiz edilmiş ordunun xalqın qızıləb və nifotini aşa biləməyərək rüsvaycasına möglüb olur. Minlərlə dinc vətəndaş gülləbaran edilsə də, Bakıda, digər əyalətlərimizdə misli görünməmiş

bir qötüliam tərəfdən də, insanlarımız əsarətin yenisi zəncirini parçalayıb azadlıq savaşına qalxdı. Bu zaman milləti susdurmaq, Azərbaycanın orazi bütövlüyünün pulsuzmasına qarşı etiraz edənləri, azadlıq, müstəqillik vo suverenlik ideyalarını dəstəkləyən xalqı cəzalandırmaq məqsədilə həmin gün imperiya mərkəzi Bakı şəhərinə ekso-riyoti ermənilərdən ibarət olan qoşun verdi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Xalq hərbi rejim, fəvqələdə vəziyyət şəraitində belə öz mübarizə şəhidlərini ciyinə qaldıraraq dünənya əyilşəm iradəsini vo milli ləyaqətinə göstərdi. Bütün bu vəhşiliklərə rəğəm işğalçı tətbiqli insan qırığının gizlətmək istiqamətində növbəti cinayətinə atdı. Dövlət televiziyanın enerji bloku partladıralar Azərbaycan informasiya blokadmasına salındı. O zaman Azərbaycanın mərkəzə bağlı kölə rəhbərliyi qacılıq gizləndi, populist meydən qohromənlər yoxa çıxdı. Xalq özü qanla yazılış yeri tarixinə sahib çıxaraq xəyanətkar imperiyaya birdəfəlik "yox!" dedi.

Həmin ağırlı-acılı günlərdə Azərbaycanın iradəsini, haqq sesini dünənya qatdırın həqiqi liderə ehtiyac var idı vo bu missiyani ovaxtdak Vətənənən olan sədəqətinə, xalqına sevgisini, müdrük fəaliyyəti ilə səbüt etmiş Ulu Öndər Heydər Əliyev casırovarın yerinə yetirdi. Ümummilli Lider Bakıda silahlı ordu ilə üz-üzə gələn xalqın sosini imperiyanın mərkəzində, Moskvadakı Azərbaycanın Daimi Nümayəndəliyində keşkin şəkildə ifade edərək dünənyəni bu qırın barədə məlumatlandırdı. Hədi şəxsiyyət Heydər Əliyev Qorbaçov başda olmuşluqda keçmiş ittifaq rəhbərliyini bu cinayətdə təqsirli bildi. Həyati üçün yarama biliçək tohfikəyə baxmayaq, xalqımızın böyük əylənən dünəni silsiləyən molunən boyanı Azərbaycana göstərdiyi sədəqətin, xidmətin davamı idı. Ümumiyyətə, Ulu Öndər harada yaşamasından, hənsi vəziyəfdən, Rusiyannın Azərbaycanlı Gonclor Teşkilatının sördü Leyla xanım Əliyevanın da istiqamətə həyata keçirdiyi todbirlər yüksək dəyərlərə malikdir. Məhz onun təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondun tərəfindən Qarabağ münacişəsi ilə, xalqımızın qanlı tarixi 20 Yanvarla bağlı kitablar, bülətlər, albomlar naşr olunur, filmlər çəkilir.

Xeyirxalı missiyası ilə dünənnin diqqət mərkəzində olan Heydər Əliyev Fondu 20 Yanvar, həbelə 44 günlük Vətən məhərabisini şəhidlərinin ailelərinə vo əlli ölümlərə qədər qayıq ilə yanaşır. Fondu dəstəyi ilə şəhidlərin xatirəsinin obedişdiriləməsi, faci qurbanları ailələrinin problemlərinin həlli, sağlamlığın bərpası istiqamətində müüm ilə işlər görürlər. Heydər Əliyev Fondu 20 Yanvarın vitse-prezidenti, Rusiyannın Azərbaycanlı Gonclor Teşkilatının sördü Leyla xanım Əliyevanın da istiqamətə həyata keçirdiyi todbirlər yüksək dəyərlərə malikdir. Məhz onun təşəbbüsü ilə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Qarabağ münacişəsi ilə, xalqımızın qanlı tarixi 20 Yanvarla bağlı kitablar, bülətlər, albomlar naşr olunur, filmlər çəkilir.

20 Yanvar müstəqillik eşi ilə yaşayış xalqımızın mübarizə etirazına, qohromənlər tarixinə çevrildi. Azadlıq təqəsini ilə düşmən tanklarının üzərinə əliyam gedən bu xalq xarakter nümayiş etdirdək dünənyəni heyran qoydu və təsdiqlədi ki, müqəddəs amalı uğrunda canını qurban verməyə hazırlırdı. Heydər Əliyevin fidakarlığını şahidlik etdi.

Ümummilli Liderin təkidi tələbi ilə ilk defə olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi 20 Yanvar faciosu siyasi qiymət verdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan SSR Ali Sovetinin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci ilde Qazaxistanda, 1989-cu ilde Gəncəstanda dinc əhalilər arasında tərdilimis qırğını davamı idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1991-ci il 7 mart tarixli sessiyasındaki tarixi çıxışında 1990-ci il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ rəhbərliyi tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı horbi qötüliam tərdilimisi bir dənə boyan edildi.

Güñahsız vətəndaşlara qarşı sovet qoşunları bu həcimini 1986-ci

QANLI YANVAR - 35 İL

Şəhid sənətkar

Hamlet Xanızadə Qanlı Yanvar gecəsindən cəmi 13 gün sonra dünyasını dəyişdi

1941-ci ildə Bakının Şəhərinə kənddən anadan olmuşdu. 49 yaşı vardı. Qanlı Yanvar gecəsindən cəmi 13 gün sonra dünyasını dəyişdi. 20 Yanvar hadnisi bu insanın sinəsinə sağalmaz bir dağ çəkmışdı.

Həmin hüznülü günlərin birində xalq özünün on sevimli, on dəyərli sənət xadimlərindən birini - respublikanın öməkdar artisti Hamlet Xanızadəni itirdi. Teatr və kino ictimaiyyətinin dördünün üstünləri bir dərədə goldı.

1990-ci ildən o acı, dəhşətli olaylarından tütü bəri bizi işqili şəxsiyyəti şəhid sənətkar adlandırmış, xatirəsini Azərbaycanın azadlığı, müstəqilliyi, arazi bütövülüyü uğrunda canını qurban vermiş şəhidlərimizlə yanaşı ehtiramla yad edirik. Unudulmaz sənətkar artıq 35 ildir ki, aramızda xoxdur.

Hamlet Xanızadə Qanlı Yanvar hadnisindən sonra qəlbəndən çox ağır bir yükləndi. Yaradıcı insanlar çox hissəsiz olurlar. Hər gün şəhidlərin məzarlarını ziyarət edir, dorin düşüncələrə dalırlar, böyük kodərə təselli tapmaq çəlşirid. "Müqəssirler tarix, boşırıq, eləcə də Azərbaycan xalqı qarsısında cavab verməli olacaqlar" desə də o, içində qörək edən ağracı çokə bildəmədi... Tükəndi və qomikədəri ilə bu dünyadan köçüb getdi...

Taleyn hökmü: o, mütləq aktyor olmayıdı

Kiçik yaşlarında kinoya, teatra həvəs gəzmədi. Böyükdəkə aktyorluq istədiyi dərəcədən. Yaradıcı insanlar çox hissəsiz olurlar. Hər gün şəhidlərin məzarlarını ziyarət edir, dorin düşüncələrə dalırlar, böyük kodərə təselli tapmaq çəlşirid. "Müqəssirler tarix, boşırıq, eləcə də Azərbaycan xalqı qarsısında cavab verməli olacaqlar" desə də o, içində qörək edən ağracı çokə bildəmədi... Tükəndi və qomikədəri ilə bu dünyadan köçüb getdi...

Horadır rola qəlbinin odunu bəxş edirdi

Mehdi Məmmədov Hüseyn Cavidin "İblis"ini tamaşaçı qoyanda İblis obrazını iki aktöryə - Həsənəgə Turabova və Hamlet Xanızadəyə təpsürmüdü. Onların hər ikisi istəddəl, böyük yaradıcı potensialı malik sənətkar idi. İkisi də rölyəvə, amma bir-birindən forqlı olmuşdur. Hamletin oynadığı İblis ofsayalar, miflər, ruhlar alməməndən gəlməmişdi. O İblis heyatından çıxmışdı. Elə bəil aktöyrə göstərmək istərdi ki, mən sizin hər birinizin içindəyim, inşanların üründəyim, daxilindəyim. İblis obrazı bir tərəfdən sanbalı, digər tərəfdən sadoliyi ilə seçilirdi. Həm Hamletin yaradıcılığında, həm

həmin il Tofiq Tağızadənin "Yeddi oğul istərom" filminde çəkilir. Burada Gərəy boyin "vuran olı" olan Gizir obrazını yaradır. Aktöyrə filmdə burada bütün karakterini öməçkir və elə orijinal üslub seçir ki, onu filmin əsas qəhrəmanı seviyyəsinə qaldırır, güclü kimi göstərir.

Rejissorlar çox vaxt onu mönfi rollara çökdürdülər. Bu da təsadiyü deyildi. Çünkü obrazın ifası üçün sonətkarın seçdiyi üslub o qədər inandırıcı, həyati, tekrarolunmaz və realliga yaxın olurdu ki, bunlar istor-istəməz tamaşılarda şər eməlləri qarşı nifret hissə doğururdu. Ən müümü, qəhrəmanını hamının gözündən çıxılınlardan edirdi.

İnsan taleyinə bigano qalmayan karakterləri oynamamaq ona çox yaxındır. Rejissor Kamil Rüstəmboyluyan "Axırıncı aşırım" filmindeki Talibov məhəz belə qəhrəman idi. Hamleti 1972-ci ildə "Var olun, qızlar!" filminde çəkən Eldar Quliyev onuna bir də "Babək" in cəkilişində görür. Bu tarixi filmdə onun ifa etdiyi Xəlifa Mötəsim rolü hadisələrin ümumi gedisindən təsir göstəren tarixi şəxsiyyətdir.

Aktöyünün baxımı ekrana qohrəmanlarının biri də "Arxandar vurulan zərbə" filmindeki İmaş obrazıdır. İmaş həyatın ağrı-acılarını görmüs insandır. Höbsxanada dədüş, müxtilif, on təhlükəli, riskli hadisələrdə adı da hal-lamb, on kiçik cinayətlərdən bələ ondan şübhələnlərlər. Amma Qəmərlinskinin öldürüləməsindən xəbər yoxdur. Əyninə sıralı geyimini İmaş taleyinə tamaşaçı bigano qala bilmir. Cəmiyyət bu insana başa düşmür. Amma onun daxilində bir təmizlik, əqləq var. Hamlet bunu

O gecə biz də şəhid ola bilərdik

Zaman o zaman, aylar o aylar idı ki, hər gün Azadlıq meydanında mitinq keçirilirdi. İnsanlar işdən sonra meydana toplasılır, horak üzvləri tribunadan xalqı milli azadlıq mübarizəsinə, bu mübarizədə faal iştirak etməyə çağırırlar. Həm kimi mən də həmin mitinqlərdə iştirak edirdim.

1990-ci il yanvar ayının 19-u idi. Şəhərdə demək olar ki, iş dəyymişdi. Sovet qoşunları Bakını mühasirəyə almışdı. Mərkəzi Komitənin qabağında iki-tüc gün idı ki, izdihamlı mitinq keçirilirdi. Xalq soşə qoşunlarının geri çəkilməsini több edirdi. Danışıldır ki, qoşun şəhərə daxil olacaq. Respublika rəhbərliyi işe bu deyilənləri tokzıb edərək şəyio olduğunu qəbul edirdi.

Həmin gün yenə də işden çıxıb Mərkəzi Komitənin qabağına getmişdim. "Baksovet" (indiki "İçərişəhər" metrosunun ofra) - izdiham lejində ididi. Tribunada mitinq idarəədən soşə toplaşanları dəsto-dəsto Bakının strateji-tankların qabağına getməyə səslenirdi. Çox dayanmadı, bir qədər sonra eve döndü. Az sonra nişanlım gəldi. Ona səhərdəki voziyiyətən, Mərkəzi Komitənin qabağında mitinqdən, aparcıq çağırışlarından danışdım. Söylədim ki, voziyət ciddidir, nəsa bərəvəcək. Bu vaxt küçədən səs eşidik. Səsgücləndirici ilə əhalini Mərkəzi Komitənin qabağına çağırırdılar. Bunu işdən nişanın paltosuna geyimini qapıya tərəf getdi, dälince mən də çıxdım.

Mərkəzi Komitənin qarşısında izdihamın on dəfə, yüz dəfə çox artmışdı. İnsanlar keçmiş Kommunist küçəsi boyu səpolənmişdilər. Mitinqin aparcıq tribunadə öz missiyasını yerinə yetirirdi: "20 nəfər "Əzizbəyov" metrosunun ofrafinə, 15 nəfər Sabunçu dairəsinə... 25 nəfər Salınski kazarmannın yanına... 10-15 nəfər Büləcəri tərəf..."

Saat 24 tərəmdə avtomətgələr tərəfdən güllo səsleri eşidilməyə başlıd. Elə bildik ki, havaya güllo atılar. Bu vaxt bir avtomobil izdihamə yaxınlaşdı. İçindikələr dətəbəyənən qışkırdılar: "Dağlıqlı, ruslar gılırlar". Camaat inanmadı, yerbəyəndən qışkırdılar: "Ola bilməz, olyalın, günahsız insanları niyoğ ödürünlər ki! Qoy golşınlar, torpenmeyeçəyik".

Mitingi idarəədən tribunadan səslenindi: "İnanmayın, camaat, toxribatdır, onları dəyişin uymayıñ, heç yana getmeyin". Biz özümüzde deyildik, o bas-baş vər-gəl edirdik. Səqəy havanın bəlli forqında deyildik. Bilmirdik neyiniyək, deyilənlərə inanıq, yoxsa inanmaq. Hər hədən inanmurdum. Saat biri keçmişdi. Nazimə dedim:

- Gol gedək evə, artıq dura bilmirəm. Yalan dəməsindən, inanma onlara, olyalın, günahsız adamlara güllo atmazlar

Nazim baxdı ki, mən titroyıram:

- Qorxursan?
- Yox, niyə qorxuram ki?!
- Üşüyirsinəmi?
- Ho, üşüyirəm, - deyə tələsək cavab verdim.

Əslinde, titromayıñ üzüdüyündən deyil, qorxundan idi. Nazimən dolayı qorxurdum. Qorxurdum ki, gələn xəbərlərin tösti altında güllələr atan tərəfə gedər. Ona görə də hər vəchələ çalışırdım ki, onu buraxmayım. Narazı-narazı dilləndi: "Yaxşı, gedək, son mənə mənə oldum..."

Biz metronun "Bakı soveti" stansiyasına tərəf getdik. Qatarlar işleyirdi, özü də pulsuz. Dinməz-söyləməz es-katalorla aşğı düşdük. Fikirləşirdim: "Nazim olmasadı mən də gedərdim, bolxa yalan danışırı. Nə də razı olmur ki, birkilikdə gedək görök nə var, nə yox". Əmin idim ki, o da eyni mənim kimi düşünür. Sonrakılar bizi gecəni müzakirə edəndə Nazim yanılmadığımı, mənim kimi düşündürdən səsləndi.

Rejissor Rəfai Quliyev deyirdi: "Hamlet Xanızadə ilə onun son dəfə çökdüydi "Qotl günü"nde birgə işledim. Filmdə bir sohne var - Hamlet qəfəsədir. Dönbə qəfəsəki Hamleti ri planda çəkən zamanı dəniz kameraya baxdı. Baxışından gördüm ki, o, qotl öz colladını əsər-əlamət yoxdur.

Hamletin oyunu qeydiyyatlı şəhərdən, sevilen aktyoru qızılıb. Həm də qəfəsədir. 80-e yaxın filmdə irili-xırda karakterlər yaratmış aktyor "Bir çənub şəhərində", "Bizim Cobin mülliim", "Burulğan", "Dələkədə döyüş", "Dədə Qorqud", "Döymə sahilə", "Ən vacib müşahibə", "Əzəbli yollar", "Haray", "Qəm pencerəsi", "Üzeyir ömrü", "Od içində" və s. filmlərdəki roller ilə kinoseverlərin de məhəbbətini qazanmışdı.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

Unudulmaz sənətkar çox tamaşalarda oyndayıb. Səhnədə Mehdi Məmmədov, Əliağa Ağayev, Ağasədəq Gərəbaylı, İsmayıllı Osmanlı, Məlik Dadaşov və başqa korifeylərlər tərəfdən olub, yaddaqan obrazları yaradıb. Colil Məmmədquluzadənin "Dölyığıncağı"ndakı Molla Abbası, Səməd Vurğunun "Vaqif"indəki Qacarı, Nəriman Həsənzadənin "Atabəy"ndəki Nizamini, Nəriman Hikmətin "Şöhrət və unudulan adam"ndakı doktoru onun ifasında görənlər üzən müddət aktyoru da, obrazları da unuda bilmirlər. Onlar tamaşaçı qəlbini yətan Hamleti sevirdilər, əsləşirdilər, yeni rollarımları yoxlanırdılar, onun nümayəndələrinin əqləq vo mənəvəyyatindəki qüsürələri aqanın "Qızılı urum" filmindeki Lütfi bəy obrazında oynayıq sıralı geyimini imzadın, yaxud Gizirən Xəlifə Mötəsimdən əsər-əlamət yoxdur.

Hamletin oyunu qeydiyyatlı şəhərdən, sevilen aktyoru qızılıb. Həm də qəfəsədir. 80-e yaxın filmdə irili-xırda karakterlər yaratmış aktyor "Bir çənub şəhərində", "Bizim Cobin mülliim", "Burulğan", "Dələkədə döyüş", "Dədə Qorqud", "Döymə sahilə", "Ən vacib müşahibə", "Əzəbli yollar", "Haray", "Qəm pencerəsi", "Üzeyir ömrü", "Od içində" və s. filmlərdəki roller ilə kinoseverlərin de məhəbbətini qazanmışdı.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəfə onu Həsən Seyidbəyli kəşf etmişdi. 1970-ci ildə "O qızı tapın" filminde kiçik bir rol ilə edən Hamlet Xanızadə elə

do Azərbaycan teatr tarixində o, çox layiq yerdən birinə tutan obraz idi.

İlk dəf

QANLI YANVAR - 35 İL

"Evdə oturub, günüümü nəvələrimlə keçirirəm. İmkən düzdükədən şəhid ailələrini baş çəkib, gücüm çatlığı qədər problemlərinin hollina yardımçı olmağa çalışıram. Qarabağda Zəfər bayraqımızı ucaldanlar ilə bayrağa büküllüb galan qəhrəman oğullarımız olub. Onların yadigarları diqqət hamimizən borcudur. Bayraq mənim ruhum, bayraq manım kimiyimdir".

Gözlorlu dolur. Əlinin arxası ilə gözün yaşını silir. Fikrə dalar. Sonra özününtərək deyir: "Xəstəlik yaddaşına da təsir edib. 20 Yanvarın "yadigarları" canımındı rəhət buraxırmış. Yüksek qərziyiñi insulta etməliyim... Etdiklərindən qotı peşman deyiləm. Tanının menə verdiyim ömrü sükür ki, şorollo yaşayram".

Başına gələnləri dərinləşdirir. "Bayramızın qaldırılması üçün başını daşdan-dاشa dayıb. Sovet dönməti idi. XXI Partiya Qurultayı adına Gəmi Tomiri Zavodundan işləyirdim. Zavodun istilikxanasında demirdən üçüngöl Azərbaycan bayragını düzəldib, çox səliqəli şökildə rəngləyib gəminin borusuna qaynaq etdim. O zaman bu horəkötür rohborlıyın vo bozı qurumuların xosuna galmadı. Məni həbs etmək isteyirdilər. Sorusudur ki, bu nadir, niyo belə etmiş? Dəmid ki, bayraqdır da..."

Deyirdilər ki, Azərbaycan müstəqil olduğunu, son gotir "ekstremistlərin" bayrağını gəmidə qaldırırsan? Cəvab verdim ki, respublikamız təzkiyəli müstəqil dələr bilər...

Mülis çağrıldır ki, məni həbs etsinlər. Amma onları da içorisində milli ruhlu, vətənpərvər oğulları az deyildi. Gelib mənimlə səhəbat edilər. Dedi ki, kasib ailədən çıxmış, indi gəmi kapitanı olmuşsun. Bu ne işdir, san edirsin? Andaman etdim ki, bu, ekstremistlərin yox, bəzim milli bayramıdır. Çıxb getdilər...

Üçüncü bayramımızın monini üçün hom do na góro mütqəddəsdir ki, Veton uğrunda canını foda edən qohroman oğularımızın bayrağa büküllüb galılırlar. Övladlarını demisəm ki, məni ölümdə məni bayramıza büküb dəfn edərsiniz".

Həmsəhəbətimiz 22 il gəmi kapitanı işləmiş 20 Yanvar qazisi Bafadar İbrahimli.

Bafadar Oğlan oğlu İbrahimli 1958-ci il sentyabrın 24-də Masallı rayonunun Türkəbə kəndində anadan olub. Uşaqlı illörən xatırlayın, gəmi kapitanı dedi ki, çoxşaq ailenin övladıdır. "5 bacı 3 qardaş. Atam fəhlə, anan kolxożu işləyirdi. Dolanışığımız hasad aparıları deyildi. Çötinliklərimiz var idi. Evinimiz arzuladıqlarımla bir olanda o biri olmuşdu. Çötinlik çoxşak, de, halallıq böyürtürdür".

1975-ci ilde Azərbaycan Xarici Dillər İnstitutu qəbul olmaq arzusunu ilə Bakıya galen Bafadar İbrahimli istədiyindən nail olub. Deyir ki, fikirlərim kə, heç neyin olmamasından, nayinsə olmasi yaxşıdır. Elə bu fikirlərə sonadələrin Demir Yolu Texnikumuna verib qəbul olunur. Amma "axtardığını" orada tapa bilməyən çılğın gənc 2 ay sonra təhsil aldıgi texnikumla vidaslaşmışqən qərarın gelir. Bəzən insan özünü təsdiq etmek üçün çabalamadır. Arzularını işq salan yolu tapmaynı axarlılıqda olur. Kənddən golmisi 17 yaşlı gənc do tanınmadığı yad şəhərinə, galocayıñı axardı. Külekler şəhərinin ruzigarı onu Bayıldakı XXI Partiya Qurultayı adına zavodun nozdında fəaliyyət göstərən 23 nömrəli texniki peşə məktəbinə apardı. Məktəbdə oxuya-oxuya gəmi tomiri zavodundan işləməli olur.

Bafadar deyir: "İki il zavodda işlədikdən sonra herbi xidmət getdim. Tank təbərində xidmət edirdim. 7 ay atılıcılık kursundan oxumışdım. O zaman heç ağlımdan keçmədi ki, nə vaxtsa atıcı olmamış məni dəniz quldurlarına girov düşməndən xilas edəcək. Əsgərlər həyatın dünyağıntısını tamam deyisdi. Məni farqlı bir insan etdi. Baxmayaraq ki, biz böyük sovet ailesinin üzvləri idik. O zaman bize "ölkəmizin qardaşlıq ailəsi" olduğundan çox bəhə edildi. Amma əslində bəhə deyildi. Ciddi ayrı-seçkilik, mülətqiliçlik var idi. Sovet ordusunda da bu münsəbat var idi. Bütün bunlara baxma-

nı, Baki buxtasını bağlaşın. Əger məlumat tutsaydılar, belə şəq qotı imkan verməzdi. Elə həmin andaca bizi hebs edərdi. Səhəri günün ilkin olaraq 10-15 gəmi ilə Deniz vağzalının qarşısında hərəkətə başlıdı...

Dispeçer bizi hodəleyirdi ki, niye qanunu pozub belə həreketlər edirsiniz. Bu özbaşınlığın son qoyun. Bizimkilərden bir nofır 69-cu kanalın trubkasını götürüb cavab verdi ki, qürahı Azərbaycan vətəndaşlarını qırıb məhv edirler. Heç sonu vidiann yoxdur! Baş veronlari görürən?

Sona yoldaşımızı dedilər ki, siz gəmi kapitanınız, sözünüz keçirənlər. Bütün gəmiləri Baki buxtasına çatır. Elə etdik, bütün gəmiləri çatırırdı. O zaman gəmidə işləmək üçün kadr çatışdır. Xüsusi ilə bəzək azərbaycanlılar evə bağlı insanların olduğunu üçün ailəni qoynuq donizo getmək istəmirdik. "Bacarmaram" deyonda "öyrədəcəyik, öhdəsindən golocokson" dedilər. Kapitan radioqrama verdi ki, "Bir matros, bir matros istəndən donizo çıxdı".

Müdrükler obəs yero deməyiblər ki, dünya yaxşı adamların cihindən qoratub. Bir gün gəminin kapitanı ilə mühəndisi gələnə bosnamı çağırıb deyilər ki,

darmadağın etdilər. Ələcəs qalib biz do gəmimizə "hüküm" omrını verdik. Sovet ordusunun zabitləri bizi olə salıb güllürdülər ki, nə il Hücum edəcəksiniz? Dədik tarana gedir. Belə qoraq goldik ki, xurd gəmilərlər bir neçə istiqamətdən hamlo edib horbi gəmiləri müstəlif yerdən vurub zədələyik. Beləliklə, getdi üstlərinə... Onlar heç inanıb mözdəklər ki, qısa müddədə Baki buxtasına bəzək gəmi toplaya və silahsız tərəfə gedə bilərik...

Bu meqəndə bir masolanı də qeyd edim ki, biz etraz etmek üçün toplaslaşır qorar qəbul edən zaman "Nefit Daşları"ndan, "28 May"dan növbədə olan neftçilər zəng vurub dedilər ki, xalqımızı qarşı tərodən bəhaşizləgə etraz olaraq yataqlara od vurmaq istəyirik. O zaman mon qotı etraz etdim. Dədim heç bir toxribat getməyim. Onlar bizim maddi sərvətlərimizdir. O buruqlar Azərbaycan xalqına moxsusdur. O yataqlarda yangın olsa, onu 100 ilə de barpa etmək olmaz. İzah etdim ki, buruqların foaliyyətinin dayanmaması üçün hər buruqda 3-4 nöfər növbətçi saxlayın, qalanları imkan olan kimi toxliyə edəcəyik.

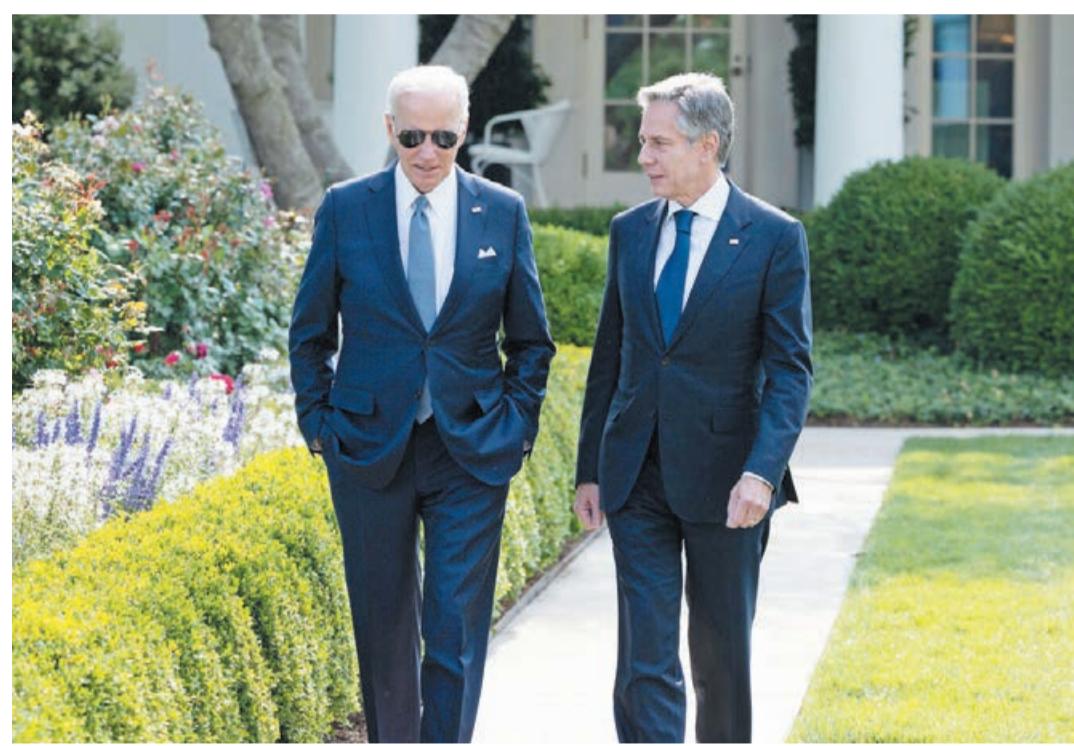
Kasını Hövsandan Şixova kimi doniz otrafına düzəndi. Ordu rohborlıyı söz vermişdi ki, təslim olan donizçilərə heç bir ceza verilməyəcək, toxunmuluzlular tomin ediləcək. Lakin sözlərini tutmadılar. Avtomata atış açıq, bizi yere uzadıb üstümüze çıxbı avtomatın qandağı ilə bəsimiz, böyroyimiz vururdular. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqqında dolğun məlumat var idi. Aramızda olan QKB agentləri adamlarını verməydi. Bizi həbs edib Deniz vağzalının cirzimizən yüksəldi. Oradan da apardıq qadın kolonunu. 18 nefər idi. Sonra Şüvənləndən təcrübələrə qarşı tərəfə vuruldu. Onlarda teşkilatçıların kimliyi haqq

Azərbaycan öz haqqını qorumağa qadır, müstəqil dövlətdir

Ölkəmizə təsir göstərəcəyini düşünən Entoni Blinken boş yerə zəhmət çəkib

Vaşingtonın bütün küçələrində ABŞ bayrağı asılı. Bu ölkənin paytaxtında yeni seçilmiş Prezident Donald Trampin inaugurasiya mərasimine hazırlıq işləri görüllər. Yanvarın 20-də ölkənin 60-ci prezident seçkiləri ilə bağlı andırmış marasimi təşkil olunacaq. Mərasimin yeni seçilmiş prezident Donald Trampin və vitse-prezident Ceyms Devid Vensin andımızı ilə başlaması nözordu tutulub.

Andiçmədən sonra Prezident Cozef Bayden və vitse-president Kamala Harris üçün yolasalma mərasimi təşkil olunacaq. Baydenin hakimiyyəti başa çatdı. Ancaq ABŞ-nın solahiyətləri ilə vidalasınqada olan hazırlıq iqtidarı ölkənin daxili və xarici siyasətinə dərişəsizliyi, atlığı yanlış addımlar uzun illər xatırlanacaq.

ABŞ-nın öz solahiyətinə bəş vurmaqda olan Bayden administrasiyası hakimiyyətdə olduğu müddədə beynəlxalq soviyyəyə xaos yaratmaqla, ölkənin milli maraqlarına, nüfuzuna ciddi zərbə vurdu. Prezident Donald Tramp komandası üçün müxtəlif problemlər yaradı.

Bayden administrasiyasının üzvləri iqtidarda olduqları müddədə bəhrənlər həll etmək əvəzində, onları daha da dorinləşdirmək üçün əllərinən goləni əsirgəmədilər. Dünyanın bütün bölgələrində - Yaxın Şərqi, Avropana, Afrikada, Latin Amerikasında siyasi gərginlik, iqtisadi böhərən, qanlı toqquşmalar, iğtişəflər yaratmaq, qotlımların baş vermesinə, milyonlarla insanın öz yurdundan didorgin düşərək qaçqına çevriləsinə səbəb olmaq üçün her cü fitne-fəsاد törətdilər. Neticəde ABŞ-nın özüne dənər zərbələr vurdular. Dünyanın en böyük və ən güclü ölkəsi kimi ABŞ-nın mövqeyi ziifildi.

Son illər ABŞ-yə qarşı bütün dünyada etimadlılığını güclənməsindən dövlət katibi olmuş Entoni Blinken xüsusi böyük rol oynadı. O, sabitliyi möhkəmətmək, sülhərvər təsəbbübürələr adı altında, əslində, nifəq toxumu səpməklə möşəkul oldu. Riyakarlılıq, qorozkarlılıq, fitnəkarlılıq ilə global böhrənlər dənər dərindən gərginləşdirdi.

Səlahiyyəti başa çatan Bayden administrasiyası Azərbaycana qarşı da ədalətsiz mövqədə dayandı. Qarabağ məsələsində əvvəldən dürüst mövqə sorguləməyən, haqlını dəstəkləməyən ABŞ-nın bir sərə Qərb ölkələri kimi ikili siyaset yürütdüyü məlumdur. Özünü bütün dünyada demok-

ratının tərəfdarı, sülhərvər kimi göstərməyə çalışan ABŞ-də gün kimi aydın olan bu həqiqəti, Ermenistanın işgalçi olduğunu, 1990-cı illərdə Azərbaycan ərazilərinin iyirmi faizi qəsb etdiyini etrafımda.

ABŞ-həm de uzun illər səhər missiyasını yerinə yetirmək adı ilə, əslində, Ermenistanın işgalçılıq siyasetini dəstəkləyən ATƏT-in Minsk gruppunun homsədri oldu. O zaman de üzərində göndərildiyü missiyanı gərkili və doğru şəkildə həyatə keçirmədi. Elə ATƏT-in Minsk gruppunun qəsəbkarlarla qol-qanad verməsi sayəsində Qarabağ məsəlesi uzun müddət həll edilmədi. Ermənistan Azərbaycan ərazilərini itələyən işgalçılıq qəsəbələri qəsəb etdi.

ABŞ-nın solahiyəti başa çatan administrasiyası ermənilərlə razılaşmam üçün müyyən işlər gördü. 2023-cü ildə ABŞ Senatının "2023-cü il erməniləri müdafiə aktı"nın qəbul etməsi və 907-ci düzəlişin icrasını hər il müvəqqəti dayandırmış ABŞ-nın bunu yenidən qüvvədə saxlaması da ölkənin milli maraqlarından deyil, Bayden və Blinkenin şəxsi möqsəd və niyyətlərindən irəli gəldi.

Vaşingtonda, ABŞ Dövlət Departamentinin binasında Ermenistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan və ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken bir neçə gün əvvəl iki ölkə arasında strateji tərəfdəşləşəcək imzayılmışdır. Blinken gethəgətə imzaladı, bu sonadə ermənilərə rəsəd olundı.

Zaman göstərir ki, belə addımlar atıqla Ermenistanın maraqlarını təmin edə biləcəyini, Azərbaycana təsir göstərəcəyini düşündür. E.Blinken bu işlərə zəhmət çəkib. Öz yolu ilə özümlə, qətiyyətələrə irəliləyən, bütün dünəyə nüfuzunu möhkəmləndirən, Conubi Qafqazın lider dövlətinə çevriliən Azərbaycan öz haqqını qorumaq qadır, müstəqil güclü dövlətdir.

Azərbaycan hər zaman olğulu kimi, heç bir ölkənin torpaqlarına göz dikmədən, riyakarların, qorozkarların yaratmaq istədikləri maneoloşə homiyiyət vərmedən öz yolu ilə irəliləyir. Suveren ərazilərində tikinti-böhrə, quruculuq işləri həyata keçirir. Sülhü dəstəkləyir, səbətiyin, təhlükəsizliyin bərçərə olmasına soy göstərir. Azərbaycan bütün ölkələrə dəstələnmiş, qarşılıqlı əməkdaşlığı tərəfdən dirək. Bir sərə Qərb ölkələri və ABŞ bundan sonra da antiazərbaycançı xisətinə açıq şəkildə nümayiş etdirir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilər Böyük Qayıdış dair I Dövlət Programına əsasən, yenidən qurulan Cəbrayıl şəhərinə, respublikanın müxtəlif ərazilərində yataqxana, sanatoriya və inzibati binalardan müvəqqəti maskunlaşmış ailələrdən ibarət növbəti köç karvanı bu gün Bakı şəhərinin Qaradəğ rayonundan yola salıb.

AZƏRTAC xəber verir ki, bu mərhələdə Cəbrayıl şəhərindən 42 ailə 206 nəfər köçürüldü.

Doğma yurdən qaydan Cəbrayıl sakinlərinə hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhətə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya töşkükrə edilib. Onlar homçının torpaqlarımızı işğaldan azad edən rəşadətli Azərbaycan Orduşuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərlərə rəhət dileyiblər.

Şəhərə qədəm qoyma ailələrin sevinci göz yaşları ilə öz doğma yurduna qovuşub. Onlar böyük coşğu ilə qarşılıqlarla və Cəbrayıl şəhərindən yaradılan gözəlli seyr ediblər. Doğma yurdən qaydan Cəbrayıl sakinlərinə hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhətə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya töşkükrə edilib.

Dünen növbəti köç karvanı ilə Cəbrayıl şəhərinə çatın ailələrə evlərinə açıları töqdim olunub.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Köçürülen ailələrin Cəbrayıl şəhərində dövlətiniñ başçısının göstərişi osasında yenidən tikilən binalarda moskunlaşması üçün bütün şəhərə sərətədir.

Dünen növbəti köç karvanı ilə Cəbrayıl şəhərinə çatın ailələrə evlərinə açıları töqdim olunub.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtərəfli qarşılıqlarla və qarşılıqlı şəhərlərinə rəhət dileyiblər.

Cəbrayıl şəhərindən qoyma ailələrin sevinci hərtə

